

England og Wales

Vahingonkorvauksen vaatiminen rikoksenteijältä - Englanti ja Wales

Miten vaadin vahingonkorvausta tai muuta hyvitystä rikoksenteijältä oikeudenkäynnissä (rikosoikeudellisessa menettelyssä), ja kenelle tällainen vaatimus pitäisi osoittaa?

Lainsäädännössä vahingonkorvauksella tarkoitetaan vahingon tai vamman perusteella yleensä rahana maksettavaa korvausta. Korvauskanteet käsitellään siviilituomioistuimissa, eikä niillä useimmiten ole mitään tekemistä rikoksen tai rikoksenteijän kanssa. Vahingonkorvausta voi hakea myös, jos on loukkaantunut väkivaltarikoksen yhteydessä. Tällöin kyseessä on rikosvahingon korvaaminen, mikä on eri asia kuin vahingonkorvauksen hakeminen siviilioikeudellisen vahingonkorvausvastuun nojalla.

Tuomioistuin voi määrätä rikoksenteijän maksamaan uhrille taloudellista korvausta tälle aiheutuneesta henkilövahingosta tai aineellisesta menetyksestä tai vahingosta. On tärkeää, että rikoksenteijä joutuu vastaamaan rikoksella aiheuttamastaan vahingosta. Tuomioistuimet on veloitettu harkitsemaan vahingonkorvauksen määräämistä soveltuviissa tapauksissa. Lisäksi on poistettu vahingonkorvauksille asetettu 5 000 punnan yläraja Magistrates' Court -tuomioistuimissa käsiteltävissä tapauksissa, joissa rikoksenteijä on 18 vuotta täyttänyt. Saamiensa valtuuksien nojalla tuomioistuimet voivat määrittää uhrille maksettavan korvauksen määrän rikoksenteijän maksukyvyyn mukaan. Kyseessä on korjaava toimenpide.

Vahingonkorvausta voi hakea, jos toisen henkilön teon tai laiminlyönnin seurauksena on aiheutunut esimerkiksi ansiotulojen tai omaisuuden menetys tai henkilövahinko. Korvausvaatimus esitetään siviilituomioistuimelle erillään mahdollisesta rikosoikeudenkäynnistä.

Missä menettelyvaiheessa tällainen vaatimus olisi esitettävä?

Vahingonkorvausvaatimus ei ole millään tavoin riippuvainen mahdollisesta rikosoikeudenkäynnistä. Rikostuomiota voidaan kuitenkin käyttää vahingonkorvauskanteen käsittelyssä todisteena siitä, että rikoksenteijä on tehnyt sen, mistä häntä syytetään. Joissain tapauksissa voi sen vuoksi olla aiheellista odottaa rikosoikeudenkäynnin päättymistä ennen kuin vahingonkorvauskanne nostetaan.

Millaisia vaatimuksia voin esittää, ja missä muodossa vaatimus olisi esitettävä (vaatimuksen kokonaismäärä vai erittely yksittäisistä vahingoista, ansionmenetyksistä ja koroista, vai molemmat)?

Vahingonkorvausvaatimuksessa voidaan mainita eri korvausperusteita tapauksen mukaan. Vaatimuksen perusteena voi siis olla esimerkiksi rahan tai ansiotulojen menetys, omaisuusvahinko tai henkilövahingon kyseessä ollessa kipu ja särky sekä elämänlaadun heikentyminen. Vahingonkorvauksella on tarkoitus palauttaa tilanne sellaiseksi kuin se oli ennen vahinkoa. Eri korvausvaatimukset on täsmennettävä.

Tuomioistuimen myöntämä vahingonkorvaus pienentää rikosvahinkojen korvausjärjestelmästä myönnettävää korvausta vastaavalla määrällä.

Onko tällaisen vaatimuksen esittämistä varten olemassa erityinen lomake?

Kyllä. Englannissa ja Walesissa vahingonkorvausvaatimus tehdään lomakkeella N1. Lisätietoja on saatavilla osoitteessa <https://www.gov.uk/make-court-claim-for-money>. Kun korvausvaatimus liittyy Euroopassa tapahtuneeseen rikokseen ja sen arvo on alle 5 000 euroa, voidaan käyttää myös eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä tai eurooppalaista maksamismääräystä. Ks. <https://www.gov.uk/recover-debt-from-elsewhere-in-european-union>

Mitä näyttöä korvausvaatimuksen tueksi on esitettävä?

Korvausvaatimuksen kohteena olevista seikoista tehdään todennäköisyysarviointi. Tätä varten kantajan on esitettävä riittävä näyttö siitä, että vastaaja on tehnyt väitetyn teon ja että vahinko on aiheutunut kyseisestä teosta. Lisäksi on näytettävä toteen vahingon määrä. Yleensä todisteeksi on esitettävä esimerkiksi kuitteja ja palkkatodistuksia, kun kyseessä on rahallinen menetys, ja ruumiinvammoista lääkärintodistus.

Liittyykö vaatimuksen esittämiseen tuomioistuinmaksuja tai muita kuluja?

Kyllä. Näiden kulujen määrä riippuu vaatimuksen arvosta. Lisätietoja on osoitteessa <https://formfinder.hmctsformfinder.justice.gov.uk/ex50-eng.pdf>

Voinko saada oikeusapua ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana? Voinko saada oikeusapua, vaikka en asu maassa, jossa oikeudenkäynti tapahtuu?

Siviiliasioissa oikeusapua on saatavilla niukasti, ja sen myöntäminen riippuu vahingonkorvauskanteen luonteesta. On epätodennäköistä, että oikeusapua myönnettäisiin hakijalle, joka ei asu Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Lisätietoja on saatavilla osoitteessa <https://www.gov.uk/legal-aid/eligibility> Siviilioikeudenkäynneissä kantajat tekevät usein heitä edustavan asianajajan kanssa sopimuksen, jonka mukaisesti tämä saa korvauksen vain, jos hän voittaa asian asiakkaansa hyväksi (nk. "no win, no fee" -järjestely). <https://www.lawsociety.org.uk/support-services/advice/articles/new-model-conditional-fee-agreement/>

Missä tapauksissa rikostuomioistuin hylkää vaatimukseni rikosentekijää vastaan tai kieltäytyy ratkaisemasta vaatimusta?

Vahingonkorvauskanteita ei käsitellä rikostuomioistuimissa. Korvaus- ja rikosasiat eivät ole toisistaan riippuvaisia.

Voinko valittaa tällaisesta ratkaisusta tai hakea muuta hyvitystä?

Päätös siitä, kannattaako siviilioikeudenkäynnissä annetusta ratkaisusta valittaa, on tehtävä tapauskohtaisesti. Lisätietoja on saatavilla osoitteessa <https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part52>

Jos tuomioistuin myöntää minulle vahingonkorvausta, kuinka voin varmistaa, että rikosentekijää vastaan annettu tuomio pannaan täytäntöön, ja mitä apua voin saada tämän varmistamiseksi?

Englannin ja Walesin oikeusjärjestelmän mukaan kantajana oleva velkoja voi valita täytäntöönpanotavan vapaasti. Siviilituomioistuimissa on käytössä erilaisia menettelyjä, joiden avulla kantajana oleva velkoja voi varmistaa tuomion täytäntöönpanon. Näitä ovat ulosmittaus, ansiotulojen pidätys, pankkitalletusten ulosmittausmääräys, vakuustakavarikko ja omaisuuden pakkomyynti. Lisätietoja on saatavilla osoitteessa <https://www.gov.uk/make-court-claim-for-money/enforce-a-judgment>

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/10/2019